

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/58/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7213204957
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2025:7213204957.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a členiek senátu JUDr. Zuzany Stolárovej a JUDr. Danice Hovančákovej v právnej veci žalobkyne A. B., nar. X.X.XXXX, bytom XX C. D., E., F., D., právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. JCLic. Tomáš Majerčák, PhD., s.r.o., Košice, Južná trieda 28, proti žalovanému Mesto Košice, so sídlom Košice, Trieda SNP 48/A, o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku K2-15C/38/2013-490 z 24.1.2024, Mestského súdu Košice

rozhodol:

I. Mení rozsudok v časti výroku I. tak, že určuje, že parcely „C“ KN č. 2491/21, č. 2491/22, č. 1830/9 č. 1860/44, č. 1860/47, č. 1860/43, vyčlenené geometrickým plánom č. XXX/XXXX na obnovenie pôvodnej hranice parc. reg. „E“ č. 693, vyhotoveným G. H. B., geodetik, I. XX, J. zo 14.11.2012, úradne overeným Správou katastra Košice zo 6.12.2012 pod č. 1208/2012, ktorý sa stáva súčasťou rozsudku, patria v podiele 2/5 do dedičstva po neb. B. B., K. L., zomr. X.X.XXXX v J. a v prevyšujúcej časti výroku I. potvrdzuje rozsudok.

II. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej len súd) v poradí druhým rozsudkom rozhodol, že I. žalobu zamieta, II. žalovanému proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania nepriznáva a III. štátu nepriznáva nárok na náhradu trov konania spojených s prekladom.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd určil, že novovytvorené parcely „C“ KN parc. č. 2491/21 - zastavaná plocha o výmere 190 m², parc. č. 2491/22 - ostatná plocha o výmere 38 m², parc. č. 1830/9 - zastavaná plocha o výmere 47 m², parc. č. 1860/44 - zastavaná plocha o výmere 188 m², parc. č. 1860/47 - zastavaná plocha o výmere 84 m², parc. č. 1860/43 - ostatná plocha o výmere 140 m² podľa geometrického plánu č. XXX/XXXX na obnovenie pôvodnej hranice parc. registra „E“ č. 693 vyhotoveného G. H. B., geodetik, I. XX, J. zo 14.11.2012, úradne overeného Správou katastra Košice 6.12.2012 pod č. 1208/2012 patria v podiele 2/5 do dedičstva po neb. B. B., K. L., zomr. X.X.XXXX v J. a že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou predmetných parciel v podiele 2/5 k celku, a to titulom vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam po neb. M. M., nar. XX.XX.XXXX, ako aj trov konania.

2.2. Po pripustení zmeny žaloby uznesením č.k. 15C/38/2013-223 zo 4.12.2018, právoplatným 13.12.2018 (č.l. 223 spisu) žalobkyňa žiadala, aby súd určil, že parcely „C“ KN č. 2491/21, č. 2491/22, č. 1830/9 č. 1860/44, č. 1860/47, č. 1860/43, vyčlenené geometrickým plánom č. XXX/XXXX na obnovenie pôvodnej hranice parc. reg. „E“ č. 693, vyhotoveným G. H. B., geodetik, I. XX, J. zo 14.11.2012, úradne overeným Správou katastra Košice zo 6.12.2012 patria v podiele 4/5 do dedičstva po neb. B. B., K. L., zomr. X.X.XXXX v J..

2.3. Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že právna predchodkyňa žalobkyne B. B., K. L., nar. XX.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX v J. bez zanechania závetu. Po nebohej súd uznesením zastavil dedičské konanie pre nemajetnosť. Právna predchodkyňa žalobkyne bola jej matkou a na základe zápisu v pozemno-knižnej vložke č. XXXX, kat. územie J. bola vedená pod B5 ako podielová spoluvlastníčka rodinného domu súp. č. XXXX, XXXX, XXXX s dvorom v intraviláne na parc. mpč. 693 - zastavaná plocha o výmere 696 m² pod menom B. L. v podiele 2/5 (B. L.). M. M., K. N., nar. XX.XX.XXXX bola v citovanej vložke vedená ako podielová spoluvlastníčka pod B4 v podiele 2/5. Táto podielová spoluvlastníčka zahynula v koncentračnom tábore v O.. Žalobkynina matka B. L. bola jej sesternicou a s ohľadom na to, že po neb. M. M. neostal žiaden príbuzný a navyše právna predchodkyňa žalobkyne, teda jej matka užívala predmetné nehnuteľnosti v celosti až do svojej smrti, si žalobkyňa uplatňuje aj vlastnícke právo po M. M.. Žalobkyňa ďalej uviedla, že v roku 1966 bola pozemno-knižná vložka č. XXXX uzavretá titulom rozhodnutia Štátneho notárstva v Košiciach č. D1059/66, na základe ktorého nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaným na liste vlastníctva pani P. L., bytom Q. M. A. R. XX, J., titulom dedenia po nebohom manželovi S. L. v 1/5. Ako ďalšie spoluvlastníčky boli na citovanom liste vlastníctva zapísané B. L. v podiele 2/5 a M. M. v podiele 2/5. Nehnuteľnosti z PKV č. XXXX boli zapísané do LV č. XXX, kat. územie J.. Na základe rozsudku Mestského súdu v Košiciach sp.zn. 1T/112/1972 z 10.8.1972, ktorý nadobudol právoplatnosť 2.9.1972, sa stal vlastníkom 1/5 Československý štát. Rozsudok bol vydaný z titulu opustenia republiky pani P. L.. Vlastníkom predmetných nehnuteľností v podiele 2/5 po B. L. a M. M. v 2/5 sa stal Československý štát. Na základe rozhodnutia Mestského národného výboru Košice - finančný odbor z 27.11.1972 pod č. Fin: 4850/1972, ktoré nadobudlo právoplatnosť 23.1.1973, Mestský národný výbor v Košiciach ustálil, že nehnuteľnosť zapísaná v pozemno-knižnej vložke č. XXXX, kat. územie J., parc. č. 693, domy č.p. XXXX, XXXX C. XXXX s dvorom o výmere 696 m² je vlastníctvom Československého štátu, ako nereštituovaný majetok. Mesto Košice začalo v roku 1981 s výstavbou sídliska na Juhu a z tohto dôvodu došlo k vyvlastneniu nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v záujmovom území mesta. Nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX patrili do uvedeného územia s ohľadom na to, že na liste vlastníctva bol vedený ako vlastník štát, bola na liste vlastníctva iba vyznačená zmena pod položkou výkazu zmien č. XX/XXXX. Geometrickým plánom boli parcely zlúčené a zaevidované na LV č. X, kat. územie J. - M. a jednotlivé diely z vyvlastnenej parcely č. 693 boli začlenené do novovytvorených parciel registra „C“ KN č. 2491/1 - zastavané plochy o výmere 16787 m², č. 2491/15 - ostatné plochy o výmere 1552 m², č. 1830/8 - zastavané plochy o výmere 860 m², č. 1860/35 - zastavané plochy o výmere 243 m², č. 1860/23 - zastavané plochy o výmere 2328 m² a č. 1860/37 - zastavané plochy o výmere 212 m² v prospech Československý štát - Národný výbor mesta Košice. Protokolom o prechode vlastníctva majetkových práv a záväzkov v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obci uvedené parcely boli zapísané na LV č. XXXXX, kat. územie M. O. dňom 1.5.1991 v prospech mesta Košice. V roku 2000, pri zmene hraníc katastrálneho územia, uvedené parcely boli zahrnuté do katastrálneho územia M. a sú vedené na LV č. XXXXX. Dom na citovanej parcele mpč. 693 bol zbúraný. Mesto Košice ako formálne zapísaný vlastníak predmetných nehnuteľností s týmito nakladá ako s vlastnými.

2.4. Naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam žalobkyňa odôvodnila tým, že nehnuteľnosti v podiele 4/5 patria do dedičstva po neb. B. B., K. L., čo by mohlo ovplyvniť postavenie žalobkyne v dedičskom konaní.

2.5. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe poprel žalobkynin nárok z dôvodu, že sa považuje za vlastníka sporných nehnuteľností, ku ktorým prešlo vlastníctvo zákonnou cestou a aj pokiaľ by sa preukázalo, že prechod vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam v rámci správneho konania je neplatný, namietol nadobudnutie vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam vydržaním podľa § 134 OZ.

2.6. Súd po vykonanom dokazovaní, na základe ktorého zistil skutkový stav vec právne posúdil a vo veci rozhodol v poradí prvým rozsudkom z 27.9.2021, ktorým bola žaloba zamietnutá. Rozsudok bol na základe odvolania podaného žalobkyňou uznesením odvolacieho súdu 5Co/19/2022 z 30.5.2023 zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie a opätovné rozhodnutie.

2.7. Súd po opakovanom posúdení naliehavého právneho záujmu v súlade s § 137 písm. c/ CSP konštatoval, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem, nakoľko ak by bolo určené, že nehnuteľnosť v podiele 4/5 patrí do dedičstva po neb. B. B., K. L., mohlo by to ovplyvniť postavenie žalobkyne v dedičskom konaní.

2.8. Súd citoval znenie § 460 OZ a konštatoval, že z rodného listu žalobkyne mal preukázané, že je dcérou B. B., K. L., nar. XX.X.XXXX. Z dedičského spisu D925/10 (19D/182/2005) zistil, že matka žalobkyne žila a zomrela na ulici K. XX T. J. a nevlastnila žiadnu nehnuteľnosť. Konštatoval, že ohľadom vykonaného dokazovania 4/5 podielov pôvodne vedených v 2/5 na M. M. a v 2/5 na B. L. v dôsledku rasovej perzekúcie uskutočňovanej na území južného Slovenska, okupovaného Maďarskom počas 2. druhej svetovej vojny vlastníctvo prešlo na Československý štát.

2.9.Súd citoval znenie § 4 ods.1 z. č. 128/1946 Zb., § 2 ods.3 dekrétu č. 108/1945 Zb. o konfiškácii nepriateľského majetku, § 5 vyhlášky a mal za to, že dotknuté nehnuteľnosti predstavovali nájomný dom. Oboznámením sa s rozsudkom sp.zn. 12C/36/2005 z 12.3.2009 právoplatným 18.1.2010 a výpoveďou J. B. v priebehu trestného konania vedeného pred Mestským súdom v Košiciach pod sp.zn. 2T/112/1972 v predmetnom rodinnom dome na ulici M. A. R. XX bývala P. L., ktorá v decembri 1970 odišla do USA, bola už staršia, nemala nikoho v ČSSR, zomrel jej manžel, ktorý nemal obe nohy, vozila ho na vozíku, písala švagrovi B., ktorý už zomrel, aby otvoril uzavretý byt a bytové zariadenie aby zobral, čo aj učinil. Nájomné sa platilo dcére A. B., t.j. žalobkyni, ktorá bývala na K. XX T. J.. P. L. bola sestra jej matky nevlastného brata, po tom ako odišla do USA napísala, že kľúče od bytu sa nachádzajú u jej susedy N., aby veci z bytu zlikvidovali. K uvedenému domu na ulici Slovenskej jednoty sa vyjadrila, že 2/5 sú jej a 2/5 rodiny v MLR a 1/5 P. L.. Dom pred asanáciou mal byť odhadnutý na 46.000 Kčs.

2.10.V ďalšom konaní súd preskúmal rozhodnutie Mestského národného výboru v Košiciach, finančný odbor č. FIN: 4850/1972 a dospel k záveru, že predmetné rozhodnutie je ničotným právnym aktom. Poukázal na nález ústavného súdu IV. ÚS 295/2012 a konštatoval, že mimo rámec správneho súdnictva všeobecný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť správneho aktu. Môže ho preskúmať len so zreteľom na to, či ide o akt nulitný (ničotný), t.j. ide o akt vydaný tzv. absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom, z ktorého nevznikajú žiadne právne následky, na rozdiel od aktu neplatného, pri ktorom sa uplatní prezumpcia jeho správnosti až do doby zrušenia jeho účinkov. Súd dospel k záveru, že vyššie uvedené rozhodnutie MNV v Košiciach č. FIN: 4850/1972 je ničotným (nulitným) aktom z dôvodu, že predmetný správny orgán vydal rozhodnutie proti zomrelej osobe M. M. a tým rozhodol o právach a povinnostiach zomrelej osoby, ktorá nemala v čase vydania rozhodnutia týmto správnym orgánom procesnú subjektivitu. Uvedené rozhodnutie je tak nulitné vo svojom celku, navyiac súd poukázal na to, že išlo o rozhodnutie, ktorým sa nemal konštituovať nový vlastnícky vzťah, ale o rozhodnutie deklaratórnej povahy.

2.11.Konštatoval, že ako jediný dedič po svojej matke B. B. nadobudla 2/5 predmetnej nehnuteľnosti ku dňu smrti matky X.X.XXXX žalobkyňa.

2.12.Sporná bola skutočnosť, či po nebohej M. M. zostal nejaký príbuzný, či existoval nejaký aspoň domnelý nadobúdaci titul, či užívaním celej nehnuteľnosti právnou predchodkyňou žalobkyne (matkou), táto vydržala, resp. mohla vydržať jej spoluvlastnícky podiel.

2.13.Žalobkyňa tvrdí, že je jedinou dedičkou po svojej neb. matke B. B., rodenej L., ktorá ku dňu smrti vlastnila 4/5 k celku vyššie uvedených nehnuteľností, avšak hodnoverne preukázala vlastníctvo k spornej nehnuteľnosti len v rozsahu 2/5.

2.14.Z dokazovania vyplynulo, že matka žalobkyne B. B. sa starala o celú nehnuteľnosť, možno teda usúdiť, že mala v držbe aj spoluvlastnícky podiel po M. M., ale nebolo preukázané, či išlo o oprávnenú držbu. Dobrá viera sa musí vzťahovať aj na titul, na základe ktorého mohlo držiteľovi vzniknúť vlastnícke právo. Neoprávnené vydržanie je zásahom do vlastníckeho práva doterajšieho spoluvlastníka. Žalobkyňa nevedela preukázať, či po M. M. prebehlo dedičské konanie a s akým výsledkom, avšak z listu I. K. žalobkyňa a I. B. M., lekára – manžela M. M. jednoznačne vyplynulo, že M. M. mala manžela, čo vylučuje dobromyseľnosť právnej predchodkyne žalobkyne pri vstupe do držby po M. M.. Napokon aj z identifikačnej karty M. M. z Centrálnaj databázy obetí koncentračného tábora v O. vyplynulo, že M. M. mala dieťa. Uvedené skutočnosti vylučujú, že by žalobkyňa mohla vydržať k X.X.XXXX spoluvlastnícky podiel 2/5 po M. M..

2.15.Súd citoval znenie § 132 ods. 1, 134 ods. 1 až 4 OZ, poukázal na záver formulovaný Ústavným súdom SR v náleze sp.zn. II. ÚS 484/2015 zo 14.11.2018 vystavaný na fakticite oprávnenej držby a pocite neškodenia oprávneného držiteľa.

2.16.Súd zastáva názor, že presvedčenie o vlastníckom práve ku konkrétnej veci nemohol v danom prípade založiť len zákon č. 138/1991 Zb. všeobecne upravený inštitút prechodu vlastníctva na obce z majetku štátu, ale len na jeho základe deklarovaná skutočnosť, že na žalovaného z majetku štátu prechádza konkrétne určená vec tak, ako to predpokladá § 14 ods.1,2 uvedeného zákona. Žalovaný sa teda stal právne vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, na základe zákona č. 138/1991 Zb., ktorý bol formálnym podkladom jeho dobromyseľného vstupu do držby, navyše súd poukázal aj na delimitačný protokol z 1.5.1991, v ktorom sú špecifikované nehnuteľnosti odovzdané žalovanému do jeho vlastníctva. V konaní jednoznačne vyplynulo, že v priebehu roka 1992 sa žalovaný aj ako vlastník skutočne sa správal, ktorá skutočnosť dotvára materiálnu stránku dobromyseľnosti držby. Pri takomto chode veci by žalovaný vydržal vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti najneskôr v roku 2002, pričom žaloba spochybňujúca jeho vlastnícke právo bola podaná na súd 7.3.2013 a žaloba sa do jeho dispozície sa dostala až po jej doručení 29.10.2014. Riadiac sa vyššie uvedenými úvahami súd dospel

k záveru, že žalovaný nadobudol vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti vydržaním. Z toho dôvodu súdu neostávalo iné, než žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

2.17.O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods.1, § 255 ods.1, § 396 ods.1,3 CSP. Žalovaný bol v konaní úspešný, avšak nevznikli mu žiadne trovy, preto mu súd nárok na ich náhradu nepriznal.

3.1.Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalobkyňa, a to z dôvodov podľa § 365 ods.1 písm. d/, f/, h/ CSP. Žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok mestského súdu z 24.1.2024 sp.zn. K2-15C/38/2013 zmenil tak, že žalobe vyhovie v plnom rozsahu a určí, že parcely „C“ KN č. parc. č. 2491/21 - zastavaná plocha o výmere 190 m2, parc. č. 2491/22 - ostatná plocha o výmere 38 m2, parc. č. 1830/9 - zastavaná plocha o výmere 47 m2, parc. č. 1860/44 - zastavaná plocha o výmere 188 m2, parc. č. 1860/47 - zastavaná plocha o výmere 84m2, parc. č. 1860/43 - ostatná plocha o výmere 140 m2, vyčlenené geometrickým plánom č. XXX/XXXX na obnovenie pôvodnej hranice parc. reg. „E“ č. 693, vyhotoveným G. H. B., geodetik, I. XX, J. dňa 14.11.2012, úradne overeným Správou katastra Košice dňa 6.12.2012 pod č. 1208/2012 patria v podiele 4/5 do dedičstva po neb. B. B., K. L., zomr. dňa X.X.XXXX v J..

3.2.Žalobkyňa poukázala na to, že súd ustálil, že rozhodnutie Mestského národného výboru Košice - finančný odbor z 27.11.1972 pod č. Fin: 4850/1972, ktoré nadobudlo právoplatnosť 23.1.1973 je ničotným právnym aktom. Súd však má za to, že vlastnícke právo k predmetným spoluvlastníckym podielom Mesto Košice vydržalo, a to na základe z. č. 138/1991 Zb., ktorý mal byť podkladom jeho dobromyseľného vstupu do držby.

3.3.S uvedenými závermi súdu o vydržaní vlastníckeho práva Mestom Košice sa žalobkyňa nestotožňuje.

3.4.V prvom rade absentuje oprávnená držba a dobromyseľnosť, resp. dobrá viera Mesta Košice, že mu vec patrí. Spôsob, akým súd odôvodnil nadobudnutie vlastníckeho práva v prospech Mesta Košice vydržaním je rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a Krajského súdu v Košiciach.

3.5.Žalobkyňa svoj názor odôvodnila skutočnosťou, že štát konal s mŕtvymi osobami a postupoval v rozpore aj s vtedajšími právnymi predpismi. Uvedeným rozhodnutím štát deklaroval konfiškáciu majetku osobám židovského pôvodu. Súd správne uviedol, že štát v čase vydania tohto rozhodnutia nebol vlastníkom predmetných nehnuteľností a rozhodnutie označil ako ničotný právny akt. Jediným titulom, na základe ktorého sa mal štát stať vlastníkom predmetných nehnuteľností bol ničotný právny akt, preto má za to, že niet žiadneho spôsobilého titulu, ktorým by mohla plynúť v prospech štátu oprávnená držba. V opačnom prípade by došlo k schváleniu postupu vtedajších orgánov verejnej moci, ktoré zabavovali majetok osobám židovského pôvodu.

3.6.Pripustením správnosti odôvodnenia rozhodnutia, ktoré použil súd prvej inštancie, by v súčasnosti vôbec nebolo možné naprávať krivdy bývalého režimu v prípadoch, keď vec prešla na mestá, či na iné štátom zriadené subjekty.

3.7.Žalobkyňa poukázala na nález Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 484/2015 zo 14.9.2018, o ktorú oprel svoje rozhodnutie prvoinštančný súd. Konštatovala, že v prípade na ústavnom súde išlo o dobromyseľnú držbu fyzickej osoby, ktorá sa žalobným návrhom proti susedom domáhala určenia, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti. Nehnuteľnosť kúpili sťažovateľovi rodičia na základe ústnej kúpnej zmluvy. Kúpna cena bola uhradená, o čom svedčili vlastnoručné podpisy predávajúcich na písomnom potvrdení. Sporný pozemok rodičia ústne darovali sťažovateľovi v roku 1975. K zápisu vlastníckeho práva v evidencii nehnuteľností nedošlo.

3.8.V prejednávanom prípade však ide o nedobromyseľnú držbu štátu, ktorý za predmetné nehnuteľnosti nič nezaplatil. Postup, ktorým sa štát stal držiteľom daných nehnuteľností je v rozpore aj s vtedy platnými právnymi predpismi a v rozpore s dobrými mravmi.

3.9.Žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/107/2008 z 24.3.2010 a tiež rozsudok Najvyššieho súdu ČR 22Cdo/469/2004 z 19.5.2004. Konštatovala, že dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť, teda aj k právnemu dôvodu (titulu) vzniku vlastníctva (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3Cdo/12/2010).

3.10.Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery sú aj okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva (právneho titulu), teda tzv. uchopenia sa držby. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám o sebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva.

3.11.Poukázala na zásadu, podľa ktorej nikto nemôže previesť na iného viac práv ako sám má. Nakoľko štát nebol vlastníkom, nemohol žalovaný od štátu nadobudnúť vlastnícke právo podľa z. č. 138/1991 Zb. Na obce prešlo vlastnícke právo iba k tým veciam, ktoré boli vo vlastníctve SR. Nehnuteľnosť, ktorá je

predmetom sporu, neprešla a nemohla ani prejsť do vlastníctva žalovaného na základe § 2 ods.2 z. č. 138/1991 Zb., lebo v roku 1991 nebola vo vlastníctve SR. V tejto súvislosti dala do pozornosti uznesenie ÚS SR IV. ÚS 372/2021. V predmetnom rozhodnutí sa riešila otázka vydržania vlastníckeho práva obdobne ako v uvedenom konaní. Súd uviedol, že nebola splnená podmienka trvania oprávnenej držby, ani podmienka oprávnenej držby, pretože právny predchodca sťažovateľky sám vydaním rozhodnutia, ignorujúc vtedy platné a účinné právne predpisy, nemohol byť dobromyseľný, čo sa týka oprávnenosti držby. Rovnako, ako v tomto prípade, nemohol byť žalovaný Mesto Košice dobromyseľný, nakoľko jeho právny predchodca Československý štát pri vydaní rozhodnutia Mestského národného výboru - finančný odbor z 27.11.1972 pod č. Fin: 4850/1972 ignoroval vtedy platné a účinné právne predpisy.

3.12.Žalobkyňa poukázala aj na činnosť Krajského súdu v Košiciach v súvislosti s vydržaním vlastníckeho práva v prospech Mesta Košice titulom neúčinných vyvlastňovacích rozhodnutí, a to 3Co/10/2023, 11Co/126/2020, 6Co/165/2022, 6Co/6/2024.

3.13.Žalovaný subjekt je zriadený štátom, preto nemožno povedať, že od roku 1991 žalovaný bol už dobromyseľný. Žalovaný ako subjekt zriadený štátom vstupuje namiesto štátu do právnych vzťahov a právnych skutočností z vôle štátu, preto jeho postavenie sa ani nemôže meniť od postavenia štátu. Nemôže byť, že štát nie je dobromyseľný, ale subjekt zriadený štátom už dobromyseľný je, lebo je to iný subjekt. Na základe uvedeného je zrejmé, že súd nesprávne rozhodol, keď ustálil, že žalovaný Mesto Košice vydržalo vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam.

3.14.V konaní nebolo sporné, že právna predchodkyňa žalobkyne, jej matka B. B., K. L., nar. XX.X.XXXX, zomrelá X.X.XXXX, bola vedená pod B5 ako podielová spoluvlastníčka rodinného domu súp. č. XXXX, XXXX, XXXX s dvorom v intraviláne na parcele mpč. 693 - zastavaná plocha o výmere 696 m² pod menom B. L. v podiele 2/5 (B. L.). Rovnako nebolo sporné, že M. M., K. N. (sesternica matky žalobkyne), nar. XX.XX.XXXX, bola v citovanej vložke vedená ako podielová spoluvlastníčka pod B4 v podiele 2/5, ktorá zahynula v koncentračnom tábore v O.. Rovnako bolo preukázané, že matka žalobkyne sa ujala držby predmetných nehnuteľností po oslobodení (návrate) z koncentračného tábora v roku 1945.

3.15.Československý štát až do vydania rozhodnutia Mestského národného výboru Košice – finančný odbor z 27.11.1972 pod č. Fin: 4850/1972 uznával vlastníctvo právnej predchodkyne žalobkyne B. L., M. M. a P. L.. Je preto nepochybne podiel pôvodnej vlastníčky B. B., K. L., ktorá zomrela X.X.XXXX v rozsahu 2/5 k celku na predmetných nehnuteľnostiach nadobudla po jej smrti zo zákona žalobkyňa – jediná dcéra a jediný dedič. Minimálne v tomto rozsahu je žaloba nepochybne dôvodná. Nakoľko dané podiely na základe ničotného právneho aktu neprešli na štát a tieto podiely nemohli byť ani vydržané mestom Košice.

3.15.Žalobkyňa poukázala na uznesenie Krajského súdu v Košiciach 5Co/19/2022 z 30.5.2023 v súvislosti s podielom 2/5 k celku pôvodnej vlastníčky M. M., K. N., ktorá zomrela v koncentračnom tábore, z čoho možno usúdiť, že mala v držbe aj spoluvlastnícky podiel po M. M.. Otázne pre krajský súd bolo, či išlo o držbu oprávnenú. Žalobkyňa tvrdí, že M. M. ústne darovala predmetné spoluvlastnícke podiely na nehnuteľnostiach 2/5 k celku B. B. a ona sa reálne po návrate z koncentračného tábora chopila držby týchto nehnuteľností. Táto držba bola oprávnená na základe ústneho daru, ku ktorému došlo v koncentračnom tábore za podmienok, ktoré neumožňovali spísanie zmluvy.

3.16.Držbu nehnuteľností v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 2/5 k celku po M. M. zo strany B. B. od roku 1945 možno považovať za dobromyseľnú a poctivú, a to aj napriek uplatňovaniu, tzv. intabulačného princípu podľa uhorského obyčajového práva (konštitutívny charakter zápisov do pozemkovej knihy). Neuskutočnenie zmeny vlastníckeho práva v pozemkovej knihe ešte bez ďalšieho neznamena, že B. B. nemohla sporný pozemok držať dobromyseľne. V tejto súvislosti poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29.4.2020 sp.zn. 6Cdo/44/2019. Na podporu vyššie uvedeného možno použiť aj nález Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 484/2015 zo 14.11.2018. Je potrebné prihliadnuť na to, za akých podmienok darovala M. M. jej podiely B. B. a tiež na správanie zainteresovaných osôb. B. B. sa nepochybne správala ako vlastníčka podielov po M. M.. Aj nájomníci žijúci v danom nájomnom dome nájomné platili práve jej. Aj I. B. M. (syn M. M.) rešpektoval rozhodnutie jeho matky darovať predmetné podiely B. B. nejavil o ne záujem. Vydržacia doba podľa uhorského obyčajového práva v trvaní 32 rokov v dôsledku § 566 ods.1 a 2 v spojení s § 116 ods. 1 z. č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník uplynula už 1. januára 1961. Najneskôr uplynutím kratšej vydržacej doby stanovenej tzv. stredným Občianskym zákonníkom počítaným od 1. januára 1951. Ku dňu 1. januára 1961 došlo k vydržaniu vlastníckeho práva zo strany B. B. - právnej predchodkyne žalobkyne, preto aj podiel na predmetných nehnuteľnostiach v rozsahu 2/5 k celku po M. M. patrí do dedičstva po B. B..

4.1.K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný, ktorý v prvom rade namietol, že obce a mestá sú štátom zriadenými subjektami. Konštatoval, že obce a mestá nie sú právnickými osobami (zriadenými alebo

založenými) štátom, tieto vznikli na základe z. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a na základe zákona č. 401/1990 Zb. o meste Košice a majetok nadobudli na základe osobitného zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí.

4.2. Neobstojí ani citácia žalobkyne z rozhodnutí bývalého Okresného súdu Košice a Krajského súdu v Košiciach, a to 11Co/126/2020, 6Co/165/2022, pretože tieto rozhodnutia sa týkali úplne iných skutkových a právnych okolností, iného titulu nadobudnutia vlastníckeho práva štátom, a to vyvlastnenia. Tento prípad sa týka neuplatnenia nárokov ešte právneho predchodcu žalobkyne podľa právnej úpravy platnej a účinnej bezprostredne po skončení 2. svetovej vojny na území Československa (dekrét prezidenta č. 128/1946 Zb., zákon č. 141/1947 Zb., z. č. 182/1960 Zb., vyhl. č. 353/1952 Ú.v.o. v spojení s inštrukciou poverenectva financií č. 53/5313/1956), ktoré neuplatnenie malo následky do budúcnosti.

4.3. Ani rozsudok ESLP vo veci Žáková proti Českej republike z 3.10.2013, na ktorý žalobkyňa v odvolaní poukazuje nemožno na tento prípad aplikovať, pretože ani právnej predchodkyne žalobkyne ani žalobkyňi nebol v minulosti trestným rozsudkom uložený trest prepadnutia majetku v prospech čs. štátu, ktorý by následne po právoplatnosti trestného rozsudku previedol uvedený majetok na žalovaného.

4.4. Tvrdenie žalobkyne, že nebohá M. M. mala údajne ústne darovať svoj podiel na predmetných nehnuteľnostiach jej matke ešte v koncentračnom tábore žalovaný považuje za účelové a ničím nepodložené. Tvrdiť 80 rokov po pravdepodobnej smrti podielovej spoluvlastníčky, že jej podiel mal byť ústne darovaný matke žalobkyne je len snahou z jej strany dodatočne odôvodniť vstup právnej predchodkyne žalobkyne do dobromyseľnej držby v podiele 2/5 k celku. Žalovaný pritom poukázal na to, že toto nebolo namietané žalobkyňou ani v prvom odvolaní z 22.11.2021 proti rozsudku súdu prvej inštancie. V kontexte vykonaného dokazovania spis 12C/36/2005 a výpoveď žalobkyne v tomto konaní, korešpondencia žalobkyne a právneho nástupcu M. M. s A. K. zo 70-tych rokov 20. storočia, dedičské konanie po B. B. – D925/70, 19D/182/2005 námietka údajného darovania podielu M. M. neobstojí.

4.5. Žalovaný poukázal na § 154 CSP a konštatoval, že ak žalobkyňa mala nejaké dôkazy o tvrdenom darovaní podielu vo veľkosti 2/5 k celku M. M. na jej právnu predchodkyňu mala ich v konaní predložiť včas (zákonná koncentrácia konania). Záverom žalovaný uvádza, že podľa právnej úpravy platnej do roku 1950, tzv. stredný Občiansky zákonník, platili pre obyčajné darovanie a darovanie pre prípad smrti určité zákonné podmienky, inak boli tieto právne úkony neplatné. Navyše do 1.1.1951 všetky zápisy do pozemkovej knihy mali konštitutívny charakter (t.j. vlastníkom nehnuteľnosti bol ten, kto bol zapísaný v pozemkovej knihe). Z výpisu PKV č. XXXX pre k. ú. J. žiadny titul darovania (v prospech matky žalobkyne) nevyplýva. Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok Mestského súdu v Košiciach ako vecne správny.

5. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá zotrvala na všetkých svojich predchádzajúcich prednesoch, stanoviskách a podanom odvolaní.

6. Rovnako žalovaný sa vyjadril k podaniu žalobkyne, v ktorom zotrval na všetkých svojich predchádzajúcich vyjadreniach a stanoviskách.

7. K vyjadreniu žalovaného žalobkyňa podala svoje stanovisko, ktoré je totožné z jej predchádzajúcimi vyjadreniami.

8.1. Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods.1 CSP) prejednal odvolanie žalobkyne žalobcu ako podané včas (§ 362 v spojení s § 367 ods.2 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 až § 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 až § 358 CSP), v rozsahu vyplývajúcom z § 379 CSP, z hľadiska odvolaním uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods.1 písm. d/, f/, h/ CSP s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle § 380 ods.2 CSP a dospel k záveru, že v časti výroku I. nie sú splnené podmienky na potvrdenie (§ 387 ods.1 CSP) rozsudku, ani na jeho zrušenie (§ 389 ods.1 CSP), preto ho podľa § 388 CSP zmenil tak, že určil, že parcely „C“ KN č. 2491/21, č. 2491/22, č. 1830/9 č. 1860/44, č. 1860/47, č. 1860/43, vyčlenené geometrickým plánom č. XXX/XXXX na obnovenie pôvodnej hranice parc. reg. „E“ č. 693, vyhotoveným G. H. B., geodetik, I. XX, J. zo 14.11.2012, úradne overeným Správou katastra Košice zo 6.12.2012 pod č. 1208/2012, ktorý sa stáva súčasťou rozsudku, patria v podiele 2/5 do dedičstva po neb. B. B., K. L., zomr. X.X.XXXX v J..

8.2. Prevyšujúcu, zamietavú časť výroku I. ako vecne správnu potvrdil podľa § 387 ods.1,2 CSP, lebo odvolací súd sa s jej odôvodnením v tomto rozsahu stotožňuje, na čom nič nemení ani podané odvolanie.

8.3. V súlade s § 396 ods.1,2 CSP zmenil odvolací súd aj závislý výrok o trovách celého konania.

9.1. Žalobkyňou uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. d/ CSP, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, predstavuje vady konania, ktoré nie sú subsumované pod ostatné odvolacie dôvody avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie napr. nesprávne realizovaná manudukčná povinnosť (§ 160), postihujú chybný postup súdu prvej inštancie pri dokazovaní, nesprávne posudzovanie procesných otázok v priebehu konania (ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania), chybné poučovanie účastníkov a ďalšie nedostatky v jeho činnosti, ku ktorým došlo v priebehu konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím dôvodom nie sú samy o sebe (bez ďalšieho), ale len vtedy, ak sú dôsledkom takého porušovania predpisov procesného práva, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vada konania, ktorá môže mať vplyv na správnosť rozhodnutia, v konkrétnom prípade nemusí mať za následok vecne nesprávne rozhodnutie a odvolací súd tu posudzuje otázku, či by obsah výroku rozhodnutia bol iný, keby k vade konania nedošlo. Typickou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci je také porušenie práv účastníka konania, v dôsledku ktorého mu bola odňatá možnosť konať pred súdom [napr. nedostatok vyznenia účastníka o pojednávaní súdu (vrátane oneskoreného predvolania či vyznenia), v dôsledku ktorého bol účastník vylúčený z prednesu, z práva vyjadriť sa k dokazovaniu a p., neposkytnutie odvolateľovi poučenia o povinnosti tvrdenia (§ 157 ods.2 CSP) ale aj § 171 ods.1 CSP alebo poučenia o dôkaznej povinnosti (§ 132 ods.1 CSP), aj keď to bolo podľa stavu konania potrebné, rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania (§ 177 ods.2 CSP), i keď pre to neboli splnené podmienky], nesprávne posudzovanie procesných otázok v priebehu konania (ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania). Vadnosť konania môže účastník preukazovať nielen na základe skutkového a dôkazného stavu, ktorý tu bol v konaní pred súdom, ale tiež s prihliadnutím na skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli pred súdom uplatnené. Vadou konania (dôkazného) je i okolnosť, že pri vykonávaní dokazovania nebolo postupované v súlade s príslušnými ust. CSP, napr. osoba, ktorá mala byť vyslúchaná ako svedok, bola vyslúchnutá ako účastník konania, svedok nebol o svojich povinnostiach riadne poučený, listinný dôkaz bol vykonaný v rozpore s § 204 CSP a p..

9.2. Žalobkyňa v podanom odvolaní žiadnu vadu, ktorú by bolo možné subsumovať pod uplatnený odvolací dôvod neuvádza, preto tento odvolací dôvod nie je daný.

10.1. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f/ CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 - § 194 CSP.

10.2. Hodnotenie dôkazov je vecou súdu, ktorý v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúcou z § 191 ods.1 CSP, hodnotí vykonané dôkazy jednotlivo, v ich vzájomnej súvislosti z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, ako aj je vecou vnútorného presvedčenia sudcu a jeho logického myšlienkového postupu. Odvolací súd je viazaný zisteným skutkovým stavom tak, ako ho zistil prvoinštančný súd, ak nevykoná dokazovanie sám (zopakuje alebo doplní) podľa § 384 CSP.

10.3. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplývala, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 - § 194 CSP. Uplatnený odvolací dôvod nie je daný.

11.1. Žalobkyňa uplatnila odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a použitie správneho ust. neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

11.2. Súd síce použil správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil a na daný skutkový stav ho nesprávne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu nevyvodil správne závery o právach a povinnostiach stranách sporu. Uplatnený odvolací dôvod je daný.

12. Predmetom konania je určenie, že parcely „C“ KN č. 2491/21, č. 2491/22, č. 1830/9, č. 1860/44, č. 1860/47, č. 1860/43, vyčlenené geometrickým plánom č. XXX/XXXX na obnovenie pôvodnej hranice parc. reg. „E“ č. 693, vyhotoveným G. H. B., geodetik, I. XX, J. zo 14.11.2012, úradne overeným Správou katastra Košice zo 6.12.2012 pod č. 1208/2012 patria v podiele 4/5 do dedičstva po neb. B. B., K. L., zomr. X.X.XXXX v J..

13.1. Za nesporné v konaní bolo, že žalobkyňa je právnou nástupkyňou po matke B. B., K. L. (zomr. X.X.XXXX), ktorá na základe zápisu v pozemno-knižnej vložke č. XXXX, kat. územie J., bola vedená pod B5 ako podielová spoluvlastníčka rodinného domu súp. č. XXXX, XXXX, XXXX s dvorom v intraviláne na parc. mpč. 693 - zastavaná plocha o výmere 696 m² pod menom B. L. v podiele 2/5 (B. L.).

13.2. Na základe zápisu v pozemno-knižnej vložke č. XXXX, kat. územie J., ako podielová spoluvlastníčka rodinného domu súp. č. XXXX, XXXX, XXXX s dvorom v intraviláne na parc. mpč. 693 - zastavaná plocha o výmere 696 m² bola vedená M. M., K. N., nar. XX.XX.XXXX s podielom 2/5 k celku. B. L. bola sesternicou M. M. K. N., (teta žalobkyne) a zomrela v koncentračnom tábore v O. v roku XXXX.

13.3. P. L., K. M. bola podielovou spoluvlastníčkou predmetných nehnuteľností v podiele 1/5 k celku. Podľa položky výkazu zmien č. XXX/XX bolo k 1/5 zapísané vlastníctvo Československého štátu v správe Mestského národného výboru v Košiciach na základe rozsudku Mestského súdu v Košiciach, sp. zn. 2T/112/72 (č.l. 12 spisu), ktorým bola P. L., nar. XX.X.XXXX uznaná vinnou z trestného činu opustenia republiky podľa § 109 ods.2 Trestného zákona a zároveň podľa § 51 ods.2 Trestného zákona súd jej uložil prepadnutie všetkého majetku v prospech štátu, ktorého vlastníkom sa stal štát.

13.4. Matka žalobkyne B. B., po návrate z koncentračného tábora v roku 1945 ujala sa držby svojho majetku, starala sa o celú nehnuteľnosť a jej bolo platené nájomné z prenajatých bytov.

14. Z rozhodnutia Mestského národného výboru v Košiciach č. Fin. 4850/1972, právoplatným 23.1.1973, vlastníkom týchto podielov ako nereštituovaného židovského majetku sa stal Československý štát. V roku 1981 došlo k vyvlastneniu nehnuteľností evidovaných na LV č. XXX, kat. úz. M. O. na výstavbu sídliska registrovaného pod položkou výkazu zmien č. XX/XXXX. Na základe delimitačného protokolu č. XXXX/XX-XX pod položkou výkazu zmien č. XXXXX boli vyššie uvedené parcely zaevidované správou katastra na LV č. XXXXX, kat. úz. M. O., ako vlastníkom nehnuteľnosti je evidované Mesto Košice. V roku 2000 pri zmene hraníc kat. úz., parc. č. 1830, parc. č. 1860/23, parc. č. 1860/35, parc. č. 1860/37, parc. č. 2491/1, parc. č. 2491/15 boli zaevidované na LV č. XXXXX, kat. úz. M. ako vlastníkom je evidované Mesto Košice. Protokolom o prechode vlastníctva majetkových práv a záväzkov v zmysle zákona č. 138/91 Zb. o majetku obci, prechod vlastníctva k predmetným parcelám na Mesto Košice sa uskutočnil k 1.5.1991.

15.1. Prvoinštančný súd v bode 39. rozhodnutia dospel k záveru, že rozhodnutie MNV v Košiciach č. Fin: 4850/1972 je ničotným (nulitným) aktom z dôvodu, že predmetný správny orgán vydal rozhodnutie proti zomrelej osobe - M. M. a B. B., tým rozhodol o právach a povinnostiach zomrelej osoby, ktoré nemali v čase vydania rozhodnutia týmto správnym orgánom procesnú subjektivitu. Uvedené rozhodnutie je tak nulitné vo svojom celku. Navyše súd poukázal na to, že išlo o rozhodnutie, ktorým sa nemal konštituovať nový vlastnícky vzťah, ale o rozhodnutie deklaratórnej povahy. Je zrejmé, že štát v čase vydania tohto rozhodnutia nebol vlastníkom predmetných nehnuteľností.

15.2.Odvolací súd (rovnako ako súd prvej inštancie) bral zreteľ na to, že v zásade pre všetky správne rozhodnutia (vrátane rozhodnutí, v ktorých sú chyby) platí tzv. prezumpcia správnosti. To znamená, že správne rozhodnutie sa považuje za rozhodnutie, ktoré vyvolá právom predpokladané účinky, pokiaľ sa zákonom stanoveným spôsobom nestane neplatným (je zrušené, alebo zmenené).

15.3.Zároveň však súdna prax už ustálila, že prezumpcia správnosti neplatí pre nulitné rozhodnutia, ktoré majú tak závažné chyby, že to spôsobuje ich neexistenciu od samotného začiatku. Nulitné správne rozhodnutie nemôže vyvolať žiadne právne účinky a nikoho žiadnym spôsobom nezaväzuje. Ak súd zistí, že správny orgán vydal nulitný správny akt, teda paakt, čo je vlastne neexistujúce rozhodnutie, nezaobrá sa prípadnými ďalšími námietkami, pretože možno skúmať len zákonnosť tohto aktu, ktorý existuje. Neexistencia rozhodnutia znamená, že rozhodnutie nebolo doteraz v zákonom ustanovenej forme vydané, alebo že vydané bolo, ale trpí takými ťažkými vadami, ktoré mali za následok jeho ničotnosť. Nulita je dôsledok takých závažných väd, ktoré spôsobujú, že o akte už vôbec nemožno hovoriť. V prípade nulity aktu nemožno vôbec uvažovať o prezumpcii správnosti aktu.

15.4.Povaha účinkov správnych rozhodnutí (aktov) teda závisí od rozlišovania chybných (vadných) a nulitných správnych aktov, hlavne s dôrazom na dôvody vedúce k nulite a na zásadu prezumpcie správnosti správneho aktu. Pokiaľ pôjde o akt nulitný (ničotný alebo tzv. paakt), nevznikajú z neho žiadne právne následky, na rozdiel od neplatného aktu, pri ktorom sa uplatní prezumpcia jeho správnosti, až do doby zrušenia jeho účinkov.

15.5.Zároveň súdna prax už ustálila, že všeobecné súdy sú oprávnené skúmať, či správny akt nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť.

15.6.Vychádzajúc z úvahy, že pre súdy nie sú záväzné iba ničotné správne akty a správne akty, ktoré nie sú právoplatné alebo vykonateľné (iné vady správnych rozhodnutí nemajú vplyv na záväznosť rozhodnutia pre súd) a z ustálenej judikatúry (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo/24/2007, rozhodnutie uverejnené v Zbierke rozhodnutí československých súdov pod č. R 220/1950 a uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 419/2014) preskúmať možno správne akty zásadne len so zreteľom k tomu, či sa jedná o akty nulitné (ničotné), t.j. môže skúmať také vady, ktoré sú tak závažné, že sa neuplatňuje prezumpcia ich správnosti.

15.7.Skutočnosť, že obidve poručičky boli v čase vydania rozhodnutia mŕtve, bolo nesporné.

15.8.Predmetné rozhodnutie súd nepreskúmaval z hľadiska obsahovej správnosti, skúmal iba či bolo vydané príslušným orgánom (Mestský národný výbor v Košiciach ním v tom čase bol) a či nadobudlo právoplatnosť.

15.9.Porovnaním dátumu úmrtia právnych predchodkýň žalobkyne - B. B. a M. M. je nutné konštatovať, že tie neboli účastníkmi tohto konania, preto toto konanie nemohlo mať dopad na zmenu vlastníckeho režimu k spornej nehnuteľnosti. Nemožno považovať za právne relevantné, či rozhodnutie bolo alebo nebolo doručované do vlastných rúk, resp. verejnou vyhláškou, pretože ani jedným z uvedených spôsobov nemožno doručovať osobám mŕtvym. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že Československý štát sa nikdy nestal vlastníkom uvedenej parcely, pretože nadobúdací titul - rozhodnutie MNV v Košiciach č. Fin: XXXX/XXXX nebolo právne účinné.

16.1.Odvolací súd orbiter dictum uvádza, že vychádzajúc z nesporných skutočností a obsahu preskúmaného spisu považuje právne posúdenie prvoinštančného súdu za správne keď uzavrel, že žalobkyňa ako jediný dedič po svojej matke B. B. nadobudla 2/5 vlastníctvo predmetnej nehnuteľnosti ku dňu smrti matky X.X.XXXX. Uvedený záver má podklad v dostatočne (z hľadiska rozsahu) vykonanom dokazovaní, pričom zo záverov je zrejmé, súd prihliadal na všetky relevantné okolnosti daného prípadu.

16.2.Vzhľadom na záver, že Československý štát neúčinne sa stal vlastníkom predmetného pozemku a domu, k následnému prevodu pozemku na žalovaného bolo potrebné prihliadať na základnú rímsku zásadu „nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet“ (z neprávania nemôže vzniknúť právo). Ak štát riadne nenadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti zapísanej pozemno-knižnej vložke č. XXXX, kat. územie J., rodinnému domu súp. č. XXXX, XXXX, XXXX s dvorom v intraviláne na parc. mpč. 693 - zastavaná plocha o výmere 696 m², z ktorej boli vytvorené parcely, ktoré sú predmetom tohto konania, nemohlo dôjsť ani k platnému následnému prevodu na žalovaného, a to ani s poukazom na zákon č. 138/1991 Z.z. o majetku obcí.

17.1.Vychádzajúc z úvahy, že žalovaný by mohol nadobudnúť vlastnícke práva iba vydržaním, kedy podľa súdu prvej inštancie titulom na vstup do držby mohol byť z. č. 138/1991 Zb., bolo potrebné následne skúmať splnenie zákonných podmienok vydržania.

17.2.Súd prvej inštancie dospel k záveru, že presvedčenie o vlastníckom práve ku konkrétnej veci nemohol v danom prípade založiť len z. č. 138/1991 Zb. všeobecne upravený inštitút prechodu

vlastníctva na obce z majetku štátu, ale len na jeho základe deklarovaná skutočnosť, že na žalovaného z majetku štátu prechádza konkrétne určená vec tak, ako to predpokladá § 14 ods.1,2 uvedeného zákona. Mal teda za to, že žalovaný sa stal právne vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, na základe z. č. 138/1991 Zb., ktorý bol formálnym podkladom jeho dobromyseľného vstupu do držby, navyše súd poukázal aj na delimitačný protokol z 1.5.1991, v ktorom sú špecifikované nehnuteľnosti odovzdané žalovanému do jeho vlastníctva. Prvoinštančný súd zaujal jednoznačne stanovisko, že v konaní vyplynulo, že v priebehu roka 1992 sa žalovaný aj ako vlastník skutočne sa správal, ktorá skutočnosť dotvára materiálnu stránku dobromyseľnosti držby. Pri takomto chode veci by žalovaný vydržal vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti najneskôr v roku 2002, pričom žaloba sponchybujúca jeho vlastnícke právo bola podaná na súd 7.3.2013 a žaloba sa do jeho dispozície sa dostala až po jej doručení 29.10.2014. Riadiac sa vyššie uvedenými úvahami prvoinštančný súd dospel k záveru, že žalovaný nadobudol vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti vydržaním.

18.1.Odvolací súd zastáva názor, že vyslovený právny záver prvoinštančného súdu nie je správny a právne udržateľný.

18.2.Pri posúdení, či žalovaný nadobudol vlastnícke právo vydržaním za predpokladu, že titulom vstupu žalovaného do držby bol samotný z. č. 138/1991 Zb., a či žalovaný si status dobromyseľného držiteľa udržal počas celej 10-ročnej vydržacej lehoty odvolací súd zastáva názor, že pre prechod majetku nebola postačujúca samotná existencia práva vyplývajúca z citovaného zákona.

19.1.Podľa § 1 ods.1 z. č. 138/1991 Zb. účelom tohto zákona je ustanoviť, ktoré veci z majetku Slovenskej republiky prechádzajú do vlastníctva obcí, a upraviť majetkové postavenie a hospodárenie obcí s ich majetkom.

19.2.Podľa § 2 ods.1 z. č. 138/1991 Zb. do vlastníctva obcí prechádzajú z majetku Slovenskej republiky veci, okrem hnutelností patriacich orgánom miestnej štátnej správy, ku ktorým patrilo ku dňu účinnosti osobitného predpisu (zákona č. 369/1990 Zb.) právo hospodárenia národným výborom, na území ktorých sa nachádzajú.

19.3.Podľa § 2 ods.7 z. č. 138/1991 Zb. veci a majetkové práva podľa odsekov 1, 2 a 5 nadobúda obec dňom účinnosti tohto zákona.

19.4.Podľa § 14 ods.1 z. č. 138/1991 Zb. o prechode vlastníctva vecí, postúpení majetkových práv a záväzkov sú povinné spísať odovzdávajúce a nadobúdajúce právnické osoby písomné protokoly. O prechode práva hospodárenia k veciam a postúpení majetkových práv a záväzkov do správy organizácií spíšu protokoly orgány miestnej štátnej správy, obecné zastupiteľstvá a organizácie.

19.5.Podľa § 14 ods.2 z. č. 138/1991 Zb. zápis prechodu vlastníckeho práva štátu na obec vykonajú príslušné strediská geodézie na základe zoznamov potvrdených orgánom miestnej štátnej správy a obecným zastupiteľstvom.

19.6.Podľa § 14 ods.3 z. č. 138/1991 Zb. organizácie založené alebo zriadené obcou, ktoré vykonávajú správu nehnuteľného majetku obce podľa tohto zákona, navrhujú na strediská geodézie zapísať správu majetku obce.

19.7.Podľa § 14 ods.4 z. č. 138/1991 Zb. obce, mestá, mestské časti a organizácie založené alebo zriadené obcou sú povinné podať do 12 mesiacov od účinnosti tohto zákona návrh na zápis do evidencie nehnuteľností. Ak sa nadobudnutie majetku viaže na ďalšie podmienky, sú povinné podať návrh do 12 mesiacov od prevzatia majetku.

20.Zákon č. 138/1991 Zb. k reálnemu prechodu vlastníckeho práva vyžaduje splnenie viacerých, zákonom presne stanovených podmienok. Ich splnením sa vytvára osobitné právne postavenie určitého druhu majetku, ktorý podlieha režimu prechodu vlastníckeho práva zo štátu na obec. Odhliadnuc od právneho režimu hnutelností patriacich orgánom miestnej štátnej správy je zrejmé, že § 2 ods.1 z. č. 138/1991 Zb. pre prechod majetku do vlastníctva obcí vyžaduje, aby išlo o: a/ majetok štátu, b/ ku ktorému patrilo ku dňu účinnosti zákona č. 369/1990 Zb. právo hospodárenia národným výborom, na území ktorých sa nachádzajú.

21.1.Odvolací súd na základe identických skutkových zistení inak vec právne posúdil v otázke tých charakteristických prvkov (znakov) týkajúcich sa vydržania práva žalovaného k predmetným nehnuteľnostiam.

21.2.Žalovaný sa nemohol stať vlastníkom sporných pozemkov, ktoré nikdy (ani ku dňu účinnosti z. č. 138/1991 Zb.) neboli vo vlastníctve štátu. Štát tieto pozemky obsadil, okupoval a aj keď ich užíval a držal, nikdy ich nemohol držať dobromyseľne. Odvolací súd opakovane pripomína z rímskeho práva

prevzatú a stále aktuálnu zásadu (nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet), v zmysle ktorej z nepráva nemôže vzniknúť právo. V zmysle tejto zásady platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nikdy nenadobudol, a teda ho ani nemohol ďalej platne previesť.

21.3.K otázke vplyvu neplatnosti právneho úkonu na práva dobromyseľných nadobúdateľov sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení z 10. februára 2010 sp. zn. I. ÚS 50/10. Dobrá viera takéhoto nadobúdateľa je významná len potiaľ, že mu možno priznať všetky práva a povinnosti oprávneného držiteľa (§ 129 a nasl. OZ).

21.4.Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva; nemožno preto ani uvažovať o ochrane vlastníckeho práva, hoc i dobromyseľného nadobúdateľa. Rovnako tak nie je možné za uvedeného stavu uprednostniť požiadavku právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám.

22.1.Žalovaný v nadväznosti na rozhodnutie Mestského národného výboru v Košiciach č. Fin. 4850/1972, ktorým mal nadobudnúť vlastnícke právo Čsl. štát odvodzoval svoje vlastnícke právo z § 2 ods.5 z. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, majúc za to, že na neho prešlo vlastnícke právo k žalovaným pozemkom ku dňu účinnosti tohto zákona (išlo o prechod majetku štátu na obec ex lege), t.j. k 01.05.1991 nadobudol priamo zo zákona vlastnícke právo k žalovaným pozemkom v žalovanom podiele (bez potreby vykonať ďalšie právne úkony).

22.2.Odvolací súd s ohľadom na vyššie uvedené závery a judikatúru je toho názoru, že vzhľadom na to, že štát nebol v čase nadobudnutia účinnosti z. č. 138/1991 Zb. vlastníkom uvedených parciel, nemohol ich ani žalovaný podľa uvedeného zákona od neho, ako nevlastníka, platne nadobudnúť a rovnako konštatuje, že podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva na základe vydržania neboli splnené. A to bez ohľadu na to, že tieto pozemky boli podľa § 14 ods.1 z. č. 138/1991 Zb. zahrnuté do delimitačného protokolu o prechode vlastníctva vecí lebo delimitačný protokol nemožno považovať za právne akceptovateľný titul vstupu do držby.

23.1.Vydržanie je jeden zo spôsobov pôvodného nadobudnutia práva, pri ktorom sa na základe splnenia zákonom stanovených podmienok priznávajú právne účinky aj len domnelému právu vyplývajúcemu z domnelého právneho vzťahu medzi jeho určitými subjektmi, ak toto právo bolo vykonávané po stanovenú dobu nerušene a nepretržite v dobrej viere, že nejde o právo len domnelé. Základnými podmienkami vydržania vo všeobecnosti sú: 1/ oprávnená držba, 2/ uplynutie zákonom určenej vydržacej doby, 3/ spôsobilý predmet vydržania. Podmienky vydržania sú pritom stanovené tak, že musia byť splnené kumulatívne - ak z nich nie je splnená čo i len jedna, nedochádza k vydržaniu.

23.2.Jednou z podmienok nadobudnutia vlastníctva vydržaním je teda oprávnenosť držby, pričom otázku, či držiteľ je v dobrej viere (že mu vec patrí) alebo nie je, treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka, a vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec (právo) patrí. Dobrá viera zaniká v okamžiku, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosť o tom, že mu vec právom patrí. Na tom nič nemení skutočnosť, že držiteľ bol aj naďalej (subjektívne) v dobrej viere. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť, teda aj k právnemu dôvodu (titulu) vzniku vlastníctva.

23.3.Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Pri posudzovaní oprávnenosti držby treba teda vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Vo všeobecnosti platí, že dobromyseľnosť zaniká v okamihu, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec právom patrí alebo že je subjektom práva, ktorého obsah vykonáva. Pre zánik dobromyseľnosti a následné prerušenie vydržacej doby je teda rozhodujúca vedomosť držiteľa o takýchto skutočnostiach (napr. rozsudok NS SR sp.zn. 2Cdo/119/2007).

23.4.Problematika nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu konštantne ustálená a k predpokladom vydržania vlastníckeho práva NS SR zaujal právne závery už v mnohých rozhodnutiach, napr. v rozhodnutí sp.zn. 5Cdo/49/2010 konštatoval, že dobromyseľnosť, ako vnútorný psychický stav, je potrebné objektivizovať s prihliadnutím na všetky okolnosti, za ktorých došlo k faktickému nakladaniu s vecou, resp. vykonávaniu práva pre seba. Z týchto okolností potom

možno usúdiť, či držiteľ mohol, alebo nemohol rozpoznať, že mu vec alebo právo skutočne patrí. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery, sú aj okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva (právneho titulu), teda tzv. uchopenia sa držby. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva.

23.5. Najvyšší súd v rozhodnutí sp.zn. 3Cdo/12/2010 na vyššie uvedené nadviazal konštatovaním, podľa ktorého posúdenie, či držiteľ v dobrej viere je alebo nie je, treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka, a vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržaciu dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec (právo) patrí. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť, teda aj k právnemu dôvodu (titulu) vzniku vlastníctva.

23.6. Predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z objektívneho hľadiska, t.j. či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí ak tu bol i domnelý právny dôvod (titulus putativus), teda ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu taký právny titul svedčí (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/287/2006). Pri ústavne konformnom výklade dobromyseľnosti držby treba skúmať, či držiteľ objektívne mohol byť presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. Nemôže byť teda rozhodujúce, že pritom nesplnil zákonné podmienky. Za poctivý spôsob nadobudnutia veci treba považovať také nadobudnutie, ktoré je v súlade s dobrými mravmi. Spravidla je preto rozhodujúce, že držiteľ za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie, alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo 14. novembra 2018).

23.7. Právny titul je len jedným z dôkazov preukazujúcich dobromyseľnosť držiteľa a oprávnenosť držby, preto jeho nedostatok pre účely vydržania sám o sebe nemôže zapríčiniť neoprávnenosť držby. Rozhodujúcim vždy bude, či držiteľ konal poctivo, teda napr. či za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. mája 2024 sp. zn. 1VCdo/1/2024).

23.8. Nosnú právnu otázku, či môžu byť splnené podmienky vydržania (aj) bez existencie písomného nadobúdacieho úkonu (v okolnostiach danej veci na základe ústnej kúpnej zmluvy, pozn.), pri právne konformnom výklade dobromyseľnosti držby treba skúmať, či držiteľ objektívne mohol byť presvedčený o tom, že držanú vec nadobudol poctivým spôsobom; nemôže byť teda rozhodujúce, že pritom nesplnil zákonné podmienky. Za poctivý spôsob nadobudnutia veci treba považovať také nadobudnutie, ktoré je v súlade s dobrými mravmi. Spravidla je preto rozhodujúce, že držiteľ za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie, alebo napr. preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie.

23.9. Platnosť nadobúdacieho titulu (zmluvy o prevode nehnuteľnosti) je rozhodujúca pri prevode vlastníckeho práva, ale nie pri nadobudnutí vlastníctva vydržaním. Ak je nadobúdací titul neplatný, nemusí to byť prekážkou pre nadobudnutie vlastníctva vydržaním. Vydržaním sa hoja vady (nedostatky) nadobúdacieho titulu. Pri posudzovaní dobromyseľnosti je potrebné skúmať, či držiteľ mohol byť objektívne presvedčený o tom, že držanú vec nadobudol poctivým spôsobom. Nemôže byť teda rozhodujúce, že pritom nesplnil všetky zákonné podmienky, ktoré sa vyžadovali pre nadobudnutie vlastníckeho práva. Za poctivý spôsob nadobudnutia veci treba považovať také nadobudnutie, ktoré je v súlade s dobrými mravmi.

23.10. Odvolací súd má za to, že v danom prípade pri posudzovaní dobromyseľnosti žalovaného, ako držiteľa, z objektívneho hľadiska súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil okolnosti, z ktorých žalovaný odvodzuje vstup do držby, pretože takým to spôsobom by mohol byť do delimitačného protokolu zapísaný akýkoľvek majetok, ktorý by mesto (obec) chcelo nadobudnúť.

24.1. Odvolací súd tiež poukazuje na všeobecné zásady dedenia, najmä na to, že dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa, preto k zmene vlastníka dochádza dňom smrti pôvodného vlastníka. Keďže správny orgán opomenul svoju povinnosť spoľahlivo zistiť okruh právnych nástupcov po pôvodných vlastníkoch a konať s nimi a vyplatiť im cenu nehnuteľnosti, nekonal s vlastníkmi predmetných nehnuteľností - právnymi nástupcami po pôvodných vlastníkoch, ktorí dedičstvo nadobudli okamihom smrti poručiteľa

(ktorí jediní prichádzali do úvahy ako účastníci konania). V prípade, ak nehnuteľnosť neprešla na štát platne, nedošlo k zániku vlastníckeho práva pôvodného vlastníka. Takýto záver vyplýva z ustálenej rozhodovacej praxe vyšších súdnych autorít napr. NS SR v rozhodnutí sp.zn. 1Cdo/68/2019 zo 30.10.2019.

24.2.S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd v danom prípade dospel k záveru, že žalobkyni zostalo zachované vlastnícke právo po zomrelej pôvodnej podielovej vlastníčky, jej matky B. B., K. L., zomr. X.X.XXXX a určil, že parcely „C“ KN č. 2491/21, č. 2491/22, č. 1830/9 č. 1860/44, č. 1860/47, č. 1860/43, vyčlenené geometrickým plánom č. XXX/XXXX na obnovenie pôvodnej hranice parc. reg. „E“ č. 693, vyhotoveným G. H. B., geodet, I. XX, J. zo 14.11.2012, úradne overeným Správou katastra Košice zo 6.12.2012 pod č. 1208/2012, ktorý sa stáva súčasťou rozsudku, patria v podiele 2/5 do dedičstva po neb. B. B., K. L., zomr. X.X.XXXX v J..

25.1.Ďalšia námietka žalobkyne sa týkala nadobudnutia vlastníctva po M. M., K. N., nar. XX.XX.XXXX s podielom 2/5 k celku, ktorá na základe zápisu v pozemno-knižnej vložke č.XXXX, kat. územie J., bola podielová spoluvlastníčka rodinného domu súp. č. XXXX, XXXX, XXXX s dvorom v intraviláne na parc. mpč. 693 - zastavaná plocha o výmere 696 m² bola vedená B. L. bola sesternicou M. M. K. N., (teta žalobkyne), ktorá zomrela v koncentračnom tábore v O. v roku XXXX.

25.2.Žalobkyňa v odvolaní tvrdila, že M. M. ústne darovala predmetné spoluvlastnícke podiely na nehnuteľnostiach 2/5 k celku B. B., ktorá sa po návrate z koncentračného tábora reálne chopila držby týchto nehnuteľností. Táto držba bola oprávnená na základe ústneho daru, ku ktorému došlo v koncentračnom tábore za podmienok, ktoré neumožňovali spísanie zmluvy. Žalobkyňa je toho názoru, že držbu nehnuteľností v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 2/5 k celku po M. M. zo strany B. B. od roku 1945 možno považovať za dobromyseľnú a poctivú, a to aj napriek uplatňovaniu, tzv. intabulačného princípu podľa uhorského obyčajového práva (konštitutívny charakter zápisov do pozemkovej knihy). Neuskutočnenie zmeny vlastníckeho práva v pozemkovej knihe ešte bez ďalšieho neznamena, že B. B. nemohla sporný pozemok držať dobromyseľne a poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29.4.2020 sp.zn. 6Cdo/44/2019.

25.3.Žalovaný namietal, že tvrdenie žalobkyne, že nebohá M. M. mala údajne ústne darovať svoj podiel na predmetných nehnuteľnostiach jej matke ešte v koncentračnom tábore žalovaný považuje za účelové a ničím nepodložené. Poukázal na to, že od pravdepodobnej smrti podielovej spoluvlastníčky uplynulo 80 rokov a uvedené nebolo namietané žalobkyňou ani v prvom odvolaní z 22.11.2021 proti rozsudku súdu prvej inštancie a poukázal na zákonnú koncentráciu § 154 CSP.

26.Odvolací súd v kontexte vykonaného dokazovania - spisu 12C/36/2005, výpovede žalobkyne v tomto konaní, korešpondenciu žalobkyne a právneho nástupcu M. M. s A. K. zo 70-tych rokov 20. storočia, dedičské konanie po B. B. – D925/70, 19D/182/2005 – je toho názoru, že tvrdenie žalobkyne o ústnom darovaní podielu M. M., je málo pravdepodobné.

27.1.Zo spisu Archívu Mesta Košice, z osobnej personálnej zložky (karta, pravdepodobne z koncentračného tábora v nemeckom a anglickom jazyku) je zrejme, že M. M. mala dediča, I. B., trvale bytom v B., ktorý sa spolu so žalobkyňou nechal zastupovať v roku 1972 I. C. K., advokátom advokátskej poradne v J.. Nebohá M. M. bola vydatá, mala manžela a jedno dieťa.

27.2.Za danej situácie, bolo týmto dôkazom vyvrátené tvrdenie žalobkyne uvedené v žalobe, že M. M. bola nevydatá a bezdetná, resp. že nezostal po nej žiaden príbuzný. Žalobkyňa v tejto súvislosti žiaden iný, relevantný dôkaz neprodukovala ani citovaný dôkaz nevyvrátila.

27.3.Absolútne bez právneho významu je tvrdenie žalobkyne, že ona vlastnícke právo k podielu 2/5 z celku po neb. M. M., zomr. najneskôr k X.X.XXXX, nadobudla v deň jej smrti (najneskôr X.X.XXXX), lebo v tom čase a ani neskôr jej nesvedčal takýto dedičský titul.

27.4.Navyše podľa právnej úpravy platnej do roku 1950, tzv. stredný Občiansky zákonník, platili pre obyčajné darovanie a darovanie pre prípad smrti zákonné podmienky, inak boli tieto právne úkony neplatné. Do 1.1.1951 všetky zápisy do pozemkovej knihy mali konštitutívny charakter (t.j. vlastníkom nehnuteľnosti bol ten, kto bol zapísaný v pozemkovej knihe). Podľa výpisu z pozemkovej knihy č. vložky XXXX takýto zápis patril neb. M. M..

28.1.Odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom prvoinštančného súdu vyslovený v bodoch 42. – 45. rozhodnutia, na ktoré v celom rozsahu poukazuje.

28.2. Aj napriek skutočnosti, že matka žalobkyne sa chopila držby aj podielu 2/5 po neb. M. M., nemožno uzavrieť, že táto držba bola dobromyseľná, keďže tvrdenie žalobkyne, že jej matke bol darovaný podiel neb. M. M. bol nepreukázaný a nepravdepodobný.

28.3. Z uvedeného dôvodu odvolací súd v tejto časti potvrdil prvoinštančné rozhodnutie.

29.1. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

29.2. Podľa § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

29.3. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

29.4. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

29.5. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

29.6. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

30. Žalobkyňa mala v celom konaní (prvoinštančnom a odvolacom) čiastočný (polovičný) úspech, preto odvolací súd vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

31. Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).